

ПВНЗ «КРОПИВНИЦЬКИЙ ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО ТА
МУНІЦИПАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ»

Іван ЛІТВИН
Голова приймальної комісії
2022 р.

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ**

галузь знань *28 Публічне управління та адміністрування*

спеціальність *281 Публічне управління та адміністрування*

освітня програма *Публічне управління та адміністрування*

форма навчання *денна*

для вступників на навчання для здобуття ступеня *бакалавр*

на основі *освітнього ступеня бакалавра, магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста*

ЗМІСТ

1. Пояснювальна записка.....	4
2. Найменування тем та їх зміст	5
3. Основний перелік питань	7
4. Порядок та критерії оцінювання знань вступників, структура оцінок	10
5. Рекомендована література	12

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета фахового іспиту – встановлення рівня теоретичних знань, практичних умінь і навичок, необхідних для опанування навчальних дисциплін за програмою підготовки фахівця освітнього ступеня «бакалавр» та проходження конкурсу.

Завданнями фахового іспиту є: оцінка теоретичної підготовки вступників з дисциплін передбачених навчальним планом для підготовки освітнього ступеня «бакалавр» зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» освітня програма «Публічне управління та адміністрування».

Вимоги до здібностей і підготовленості вступників. Для успішного засвоєння програми підготовки бакалавра вступники повинні мати здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі загальноекономічних та конкретно економічних наук. Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою.

Характеристика змісту програми. Програма фахового іспиту охоплює коло питань, які в сукупності характеризують вимоги до знань і вмінь особи, що бажає навчатись в ПВНЗ КІДМУ з метою одержання освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування освітня програма «Публічне управління та адміністрування».

Програму розроблено відповідно до галузевих і державних кваліфікаційних вимог до бакалавра.

Білет фахового іспиту містить 2 питання.

Вступник повинен виявити: вміння аналізувати державно-управлінську систему, пояснювати природу, функції та механізми державного управління та місцевого самоврядування, розкривати їх сутність та значення для розвитку суспільства, класифікувати ці явища за різними критеріями, проводити порівняльний аналіз, давати визначення соціально-управлінським феноменам в сфері державотворення й розбудови державного організму та пояснювати їх сутність і зміст, відмінність від наближених понять, демонструвати обізнаність із тенденціями і проблемами розвитку сучасних державно-управлінських знань.

НАЙМЕНУВАННЯ ТЕМ ТА ЇХ ЗМІСТ

Предмет та методологічна основа публічного адміністрування

Предметна сфера публічного адміністрування. Поняття та види публічного адміністрування. Специфіка публічного управління. Цілі, методи і засоби в політиці. Взаємодія політики з іншими сферами суспільного життя. Поняття та сутність демократії, її головні ознаки і принципи.

Публічна сфера – єдність економічної, соціальної і політичної сфер

Поняття «публічної сфери» як єдності економічної, соціальної і політичної сфер. Вплив факторів та загроз на діяльність публічної сфери. Місце і роль зворотних зв'язків в публічній сфері.

Методи державного управління

Поняття методів державного управління. Види методів державного управління. Адміністративні методи управління. Економічні методи управління. Правова форма методів державного управління.

Функції держави.

Поняття та ознаки функцій держави. Критерії класифікації та види функцій держави. Об'єктні функції сучасної держави. Технологічні функції держави. Форми й методи реалізації функцій держави. Механізм реалізації функцій держави: поняття такого механізму, його елементи та їх характеристика.

Політична система в Україні

Поняття, структура і функції політичної системи. Особливості сучасної політичної системи України. Держава в сучасному суспільстві та її функції. Держава та громадянське суспільство. Поняття та функції політичних партій. Сучасні виборчі системи та їх ознаки.

Законодавство України

Поняття системи законодавства. Поняття і основні ознаки держави. Конституція України. Державна символіка України. Форма державного управління. Поняття та види правових систем. Територіальний устрій України. Поняття та види систематизації законодавства.

Органи державної влади і місцевого самоврядування.

Загальні засади органів державної влади та місцевого самоврядування. Правовий статус Верховної Ради України. Президент України. Кабінет Міністрів України та інші органи виконавчої влади. Прокуратура України. Судова система України. Конституційний Суд України. Місцеве самоврядування..

Бюджетна система України

Структура бюджетної системи України. Зведений бюджет України. Державний бюджет України. Місцеві бюджети. Принципи бюджетної системи України. Бюджетний устрій. Стадії та учасники бюджетного процесу. Основні засади податкового законодавства. Податковий кодекс України, його зміст та значення.

Антикорупційна політика у сфері публічного адміністрування

Закон України «Про запобігання корупції». Антикорупційна стратегія. Національне агентство з питань запобігання корупції. Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування.

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ

1. Основні етапи розвитку державності в сучасній Україні.
2. Демократичні традиції українського державотворення.
3. Витоки та сутність демократії. Виклики й загрози демократії в сучасному світі.
4. Основні цінності сучасної демократії.
5. Сутність демократичної держави. Демократична держава в Україні: сучасний стан та перспективи.
6. Сутність соціальної держави. Соціальна держава в сучасній Україні: основні надбання та проблеми.
7. Сутність правової держави. Перспективи правової держави в Україні.
8. Вплив національної ідеї на українське державотворення.
9. Конституція України та її призначення.
10. Загальні засади конституційного ладу в Україні.
11. Структура форми держави. Проблеми форми сучасної Української держави.
12. Адміністративно-територіальний устрій України: сучасний стан та перспективи.
13. Конституційно-правовий статус людини й громадянина в Україні.
14. Політичні права та свободи людини й громадянина в Україні.
15. Методи та механізми захисту прав і свобод людини й громадянина.
16. Роль та функції судової влади в державі.
17. Судова влада у розвинених демократіях.
18. Система правосуддя в Україні: сучасний стан та перспективи.
19. Призначення, структура та функції законодавчої влади.
20. Моделі організації та роботи законодавчої влади в розвинених демократіях.
21. Особливості інституту законодавчої влади в Україні.
22. Призначення та сутність виконавчої влади в демократичних суспільствах.
23. Порівняльна характеристика моделей виконавчої влади.
24. Кабінет Міністрів України: склад, структура та основні функції.
25. Організація та практика здійснення виконавчої влади в Україні.
26. Прозорість та відкритість влади як запорука демократичного управління.
27. Інститут глави держави: загальна характеристика.
28. Правовий статус Президента України.
29. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні.
30. Політичні партії як соціальний інститут. Роль політичних партій у розвитку демократії.
31. Вибори та референдуми в Україні: конституційно-правове регулювання.

32. Виборче право, виборчі системи та виборчий процес: загальна характеристика.
33. Чинники та критерії демократичності виборчого процесу.
34. Модель демократичного громадянина й культура громадянськості.
35. Роль громадян у демократизації суспільства.
36. Поняття та функції громадянського суспільства. Співвідношення громадянського суспільства й держави.
37. Становлення та розвиток громадянського суспільства в незалежній Україні.
38. Проблема легітимності влади.
39. Роль засобів масової інформації в сучасних суспільних і державотворчих процесах.
40. Економічна роль держави у підтримці демократії.
41. Інформаційна політика держави: проблеми та пріоритети.
42. Національна політика в сфері зайнятості та безробіття.
43. Політика соціального партнерства.
44. Суб'єкти та функції соціальної політики.
45. Моделі сучасної демократії та формування соціальної політики.
46. Соціальна політика та соціальна стратифікація України.
47. Проблема бідності. Майнові групи та соціальна політика.
48. Особливості соціальної політики стосовно соціально-демографічних груп.
49. Проблеми розвитку демократії в сучасній Україні та шляхи їх подолання.
50. Запобігання корупції як державно-управлінська проблема.
51. Засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 рр.
52. Стратегія реформування державного управління України на 2016-2020 рр.
53. Ефективність державного управління.
54. Основні напрямки застосування інформаційних технологій у державному управлінні.
55. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.
56. Сучасний стан та перспективи розвитку регіонального управління в Україні.
57. Механізм державного управління соціальними послугами.
58. Публічна служба: структура, види, основні характеристики.
59. Державна служба як різновид публічної служби в Україні.
60. Посадові та службові особи публічного управління в Україні.
61. Основні види державної служби та їх законодавче регулювання в Україні.
62. Реформа державної служби в Україні: надбання, проблеми, перспективи.
63. Правове регулювання проходження державної служби в Україні.
64. Правовий статус державного службовця в Україні.

65. Система управління державною службою в Україні.
66. Загальні умови вступу на державну службу в Україні.
67. Порядок проведення конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби в Україні.
68. Конкурсна комісія для проведення конкурсу на зайняття вакантної посади державної служби в Україні: утворення такої комісії та умови правомочності її засідань.
69. Загальні засади призначення на посаду державної служби в Україні.
70. Ранги державних службовців в Україні.
71. Правове регулювання переведення державних службовців в Україні.
72. Зміна істотних умов державної служби за законодавством України.
73. Оцінювання результатів службової діяльності державних службовців за законодавством України.
74. Стаж державної служби за законодавством України.
75. Правила внутрішнього службового розпорядку державного органу в Україні.
76. Професійне навчання державних службовців.
77. Стажування як вид підвищення рівня професійної компетентності державного службовця.
78. Оплата праці державних службовців в Україні.
79. Відпустки державних службовців в Україні.
80. Службова дисципліна державних службовців.
81. Засади дисциплінарної відповідальності державних службовців в Україні.
82. Матеріальна відповідальність державних службовців в Україні.
83. Правове регулювання діяльності патронатної служби та працівників державного органу, які виконують функції з обслуговування, в Україні.
84. Загальні правила поведінки державного службовця.
85. Правове регулювання служби в органах місцевого самоврядування в Україні.
86. Правовий статус посадових осіб місцевого самоврядування в Україні.
87. Місцеве самоврядування в умовах децентралізації влади в Україні.
88. Порядок роботи зі зверненнями громадян в органах державної влади та органах місцевого самоврядування України.
89. Юридична відповідальність державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування.
90. Соціальне забезпечення державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування

ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ

Фахове випробування у формі усного екзамену для спеціальності 281 публічне управління та адміністрування оцінюється за такими критеріями:

Оцінку *«відмінно» (190-200 балів)* заслуговує абітурієнт, який:

- показав усебічні, систематичні й глибокі знання навчально-програмного матеріалу з посиланням на нормативні акти;
- володіє глибокими знаннями з теми курсу, а також знаннями, набутими самостійно з додаткової літератури, рекомендованої викладачем;
- дав чітко сформульовану, конкретну, логічну, послідовну і ґрунтовну відповідь на поставлені запитання;
- засвоїв необхідні для своєї професії знання з публічного управління та адміністрування;
- виявив творчість та вміння при вирішенні конфліктних ситуацій, що розглядаються в навчально-програмному матеріалі.

Оцінку *«добре» (175-189 балів)* заслуговує абітурієнт, який:

- показав повне знання навчально-програмного матеріалу;
- правильно виконав і дав повні відповіді на поставлені запитання;
- показав систематичний характер знань, здатність до їх самостійного засвоєння та застосування при вирішенні критичних управлінських (політичних, кадрових) ситуацій.

Оцінку *«задовільно» (160-174 балів)* заслуговує абітурієнт, який:

- показав знання навчально-програмного матеріалу, які необхідні для роботи за майбутньою спеціальністю;
- має задовільні знання у викладі теоретичного матеріалу з використанням відповідної термінології і лексики та наведенням відповідних прикладів;
- дав не зовсім повну, з деякими неточностями відповідь на поставлені запитання, інколи нелогічно побудовану, з порушенням послідовності викладу суті запитання;
- допустив помилки, але не суттєві для поставлених запитань, у цілому володіє необхідними знаннями з цієї дисципліни.

Оцінку *«незадовільно» (101-159 балів)* заслуговує абітурієнт, який:

- показав досить низький рівень знань з навчально-програмного матеріалу, необхідних для майбутньої професії;
- допустив принципові помилки, відповідаючи на поставлені запитання;
- не може самостійно орієнтуватись при вирішенні критичних

ситуацій у сфері управління без додаткової підготовки і допомоги.

Шкала оцінювання

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах	Характеристика правильних відповідей					Відповідність правильної відповіді кількості балів за двохсотбальною шкалою
		В	В	В	ПР	ПР	
Відмінно	5	В	В	В	ПР	ПР	200
		В	В	П	ПР	ПР	195-199
		В	П	В	ПР	ПР	190-194
		П	В	П	ПР	ПР	183-189
Добре	4	П	П	П	ПР	ПР	176-182
		П	П	П	ЧР	ПР	169-175
		П	П	Д	ЧР	ЧР	162-168
		П	Д	Д	ЧР	ПР	155-161
		П	П	Д	ЧР	ЧР	148-154
		Д	П	Д	ЧР	ЧР	140-147
Задовільно	3	Д	Д	Д	ЧР	ЧР	134-139
		Д	Н	Д	ЧР	ЧР	127-133
		Д	Д	Н	ЧР	НР	121-126
		Н	Д	Д	НР	НР	114-120
		Д	Н	Н	ЧР	НР	108-113
		Д	Н	Н	НР	НР	100-107

*В-вичерпна відповідь;

П- повна відповідь;

Д - достатня відповідь;

ПР - правильне рішення, повне з поясненням;

ЧР- часткове або невірне рішення, відсутнє пояснення;

Н- невірна відповідь;

НР- неправильне рішення, відсутнє пояснення

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бакуменко В. Д. Державно-управлінські рішення: Навчальний посібник. К. : ВПЦ АМУ, 2011. 444 с.
2. Вступ до публічного адміністрування : навчальний посібник / Н. Л. Гавкалова, Т.А. Власенко, Л. Ю. Гордієнко та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, професора Н. Л. Гавкалової. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. 372 с.
3. Державне управління: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. : Ю. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмі (заст. голови) [та ін.]. К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
4. Енциклопедія державного управління. У 8 т. Т. 8: Публічне врядування / наук.-ред. кол. : В. С. Загорський [та ін.] Львів : ЛРІДУ, НАДУ, 2011. 712 с.
5. Публічне управління: термінол. слов. / уклад. : В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін.; за заг. ред. В. С. Куйбіди, М. М. Білинської, О. М. Петроє. Київ : НАДУ, 2018. 224 с.
6. Публічна політика: навч. посіб. / авт. кол. : С.О. Телешун, С.В. Ситник, І.В. Рейтерович та ін.; за заг. ред. С.О. Телешуна, д-ра політ. наук, проф. – Київ : НАДУ, 2016. – 340 с.
7. Публічне управління та адміністрування: навч. посібник/Скидан О.В., Якобчук В.П., Дацій Н.В., Ходаківський Є.І. та ін.; за заг. ред. О.В.Скидана. Житомир: ЖНАЕУ, 2017. 705.
8. Особливості публічного управління та адміністрування : навч. посіб. / [В. Д. Бакуменко, І. С. Бондар, В. Г. Горник та ін.]. К. : Ліра-К, 2016. 256 с.

НОРМАТИВНІ ДОКУМЕНТИ

1. Конституція України. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/>
2. Бюджетний Кодекс України від 8.07. 2010 № 2456-VI. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
3. Податковий Кодекс України від 2.12.2010 № 2755-VI. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
4. Про Кабінет Міністрів: України Закон України від 27.02. 2014 № 794-VII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
5. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
6. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII

URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19>

7. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09. 04.1999 р № 586-XIV. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>

8. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011. № 3166-VI. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

9. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97>

10. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 1.04. 2014 р. № 333-р. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014>